

РЕШЕНИЕ

№ 618

гр. София, 07.01.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 29 състав,
в публично заседание на 10.12.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Танка Цонева

при участието на секретаря Макрина Христова, като разгледа дело номер **7297** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК, вр. чл.63 от Закон за културното наследство (ЗКН).

Образувано е по жалба на „Тулеск“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление [населено място], район „С.“, [улица] чрез пълномощника му- адв. Н. Н. – СЛАК срещу Заповед № РД9Р-2/25.03.2024 г., издадена от Заместник министъра на културата.

Със заповедта е наредено деклариране на обект „Жилищна сграда, б. на ген.М.А.“, сграда с идентификатор 68134.100.336.1, намираща се в поземлен имот с идентификатор 68134.100.336, кв.468, СО, [населено място], район „С.“, [улица], с класификация на единична архитектурно-строителна недвижима културна ценност от Ново време, с категория "местно значение" и са определени режими за опазване на единичната недвижима културна ценност, както следва:

Териториален обхват и граници на единичната недвижима културна ценност: териториалният обхват на ЕНКЦ съвпада с границите на поземлен имот (ПИ) 68134.100.336 по КККР, одобрена със Заповед № РД -18-33/15.06.2010 г. на Изпълнителен директор на АГКК, Заповед за изменение на КККР № 18-22-287/02.11.2010 г. на началника на СГКК – С..

Границите и териториален обхват на охранителната зона на единичната недвижима културна ценност: обектът е разположен в границите на следната групова недвижима културна ценност: „Зона на исторически развия се обществен градски център /А-1/“, гр.8 в [населено място], Територия с културно–историческо наследство със

статут на групов паметник на културата, декларирана с писмо № 4469 от 22.08.1986 г. на НИПК, и съгласно чл.59, ал.4 от ЗКН и § 12, ал.1 от ПЗР на ЗКН, притежава статут на групова недвижима културна ценност (ГНКЦ). За нея не са изведени режими на опазване. Във връзка с това се предлага охранителна зона, с граници – продължението на североизточната и югозападната имотни граници на ПИ 68134.100.336, до пресичането им в т.О1 и т.О2, обхващайки контура на тротоара, разположен непосредствено пред имота на обекта.

В жалбата се излагат съображения за незаконосъобразност, необоснованост и неправилност на оспорения административен акт, поради допуснати нарушения на административнопроизводствените правила, противоречия с материалноправните разпоредби и несъответствие с целта на закона. В тази връзка, на първо място се сочи, че в обжалваната заповед било изрично подчертано, че към момента на образуване на производството, обектът не притежава статут на единична недвижима културна ценност по смисъла на чл.59, ал.4 и чл.65 от ЗКН. В случая имало проведена предходна процедура през 2008 г., като с влязъл в сила административен акт сградата била отписана от списъка с паметници на културата в [населено място].

По-нататък, в жалбата се прави анализ и съпоставка на констатациите, направени в Протокол № 10/15.05.2008 г. и в Протокол № 101/2022 г. от заседанията на Специализирания експертен съвет за опазване на недвижимите културни ценности /СЕСОНКЦ/, като се акцентира на наличието на съществени противоречия относно редица обстоятелства свързани с процесната сграда – промяна на функцията и фасадата, унищожена пластична украса и др.

Излагат се аргументи, че административният орган е образувал производството в нарушение на нормата на чл.27, ал.2, т.1 от АПК. Към датата на образуване на административното производство собственик на процесните имоти било дружеството –жалбоподател „Тулукс“ ЕООД, като по отношение на посочената в обжалваната заповед единична недвижима културна ценност е било проведено предходно административно производство, по което е налице влязъл в сила административен акт със същия предмет и страни. Новото произнасяне на административния орган представлявало тежък порок, който водел до нищожност, или поне до незаконосъобразност на постановения от него административен акт.

Към датата на постановяване на оспорения в настоящото съдебно производство административен акт, собственик на процесния имот било дружеството „Ай Пи Център“ ЕАД. Последното било учредено от дружеството –жалбоподател „Тулукс“ ЕООД, което внесло в капитала на „Ай Пи Център“ ЕАД като непарична вноска свои собствени недвижими имоти, подробно индивидуализирани в Нотариален акт за покупко –продажба на недвижими имоти № 20, том I, рег. № 855, дело № 17 от 18.01.2008 г. на нотариус И. Н., и предмет на разглеждане в атакуваната заповед. Адресат на същата бил жалбоподателят „Тулукс“ ЕООД, а не собственикът на обекта, предмет на заповедта, към датата на издаването ѝ - „Ай Пи Център“ ЕАД. Изложеното мотивирало извод, че към датата на издаване на оспорената заповед административният орган не е изпълнил задължението си по чл.36 от АПК, поради което и неправилно е бил определен нейният адресат. По този начин действителният собственик на обекта „Ай Пи Център“ ЕАД е бил лишен от участие в производството. Освен това било допуснато нарушение на нормата на чл.59, ал.3 от ЗКН.

На следващо място, в жалбата се релевират доводи за допуснато нарушение по чл.26 от АПК, тъй като производството е започнало с уведомление на директора на

НИНКН, а не на компетентния административен орган- министър или зам.министър на културата. Излагат се и съображения за нарушение на материалния закон, тъй като липсвал задълбочен анализ на фактите, обосноваващи културната, научна и обществена значимост, автентичност и степен на съхраненост на обекта, които да обосноват предпоставките за декларирането му с класификация на единичната недвижима културна ценност от Ново време, с категория „местно значение“.

В заключение на жалбата се отправя молба към съда да отмени атакуваната заповед и да присъди сторените от жалбоподателя разноски в производството.

В съдебното заседание, проведено по делото жалбоподателят и заинтересованата страна – „Ай Пи Център“ ЕАД се представляват от адв.Н., който в дадения ход по същество моли жалбата да бъде уважена. Претендира присъждане на разноски, за които представя списък.

Ответникът –Заместник министър на културата в проведеното съдебно заседание се представлява от юрк.Н., която оспорва жалбата. Изразява становище, че в конкретиката на настоящия казус са били налице материалноправните предпоставки за издаване на заповедта. В хода на административното производство не били допуснати съществени нарушения на процесуалните правила и заповедта била издадена в съответствие с целта на закона, поради което следвало да бъде оставена в сила, а жалбата да бъде отхвърлена като неоснователна.

При такъв изход на правния спор юрк.Н. претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Съдът като прецени поотделно и в съвкупност събраните по делото доказателства и взе предвид доводите на страните, приема от фактическа страна следното:

Предмет на оспорване е Заповед № РД9Р-2/25.03.2024 г., издадена от Заместник министъра на културата.

С оспорената заповед не само е декларирана единична недвижима културна ценност от Ново време с категория „местно значение“, но е определен териториалният ѝ обхват, както и териториалният обхват на охранителната ѝ зона, като под ограничителните мерки попадат всички обекти, включени в тях. Конкретно според посоченото в заповедта, засегната е сграда с идентификатор 68134.100.336.1, намираща се в поземлен имот с идентификатор 68134.100.336, кв.468, СО, [населено място], район „С.“, [улица].

С Нотариален акт за покупко –продажба на недвижими имоти № 20, том I, рег. № 855, дело № 17 от 18.01.2008 г. на нотариус И. Н., жалбоподателят „Тулекс“ ЕООД, ЕИК[ЕИК] е придобил собствеността на следните недвижими имоти, находящи се в [населено място], Столична община, район“С.“, [улица], а именно: сграда с масивна конструкция, застроена на три етажа, заедно с мазе и таван, с площ от 196, 35 кв.м. за всеки етаж, мазето и тавана, при граници: изток – паркинг, юг– паркинг, север – двор на [улица], запад – [улица], заедно с мястото, върху което е построена сградата, представляващо имот, планоснимачен № 8 –паркинг от кв.468, местност „Центъра“ по одобрения регулационен план на [населено място], с площ от 1035 кв.м., при съседни съгласно първичен документ за собственост: изток – зелена площ, [улица], запад – [улица]адм. № 1 и адм. № 3 и [улица], север –двор и сграда на [улица], юг –сгради, [улица], № 7а и № 9 и при съседни, съгласно актуална скица: [улица], УПИ II-9, имот пл № 10, УПИ I-11, имот пл.№ 5, имот пл.№ 6 и имот пл.№ 7.

С У. акт от 09.10.2023 г. „Тулекс“ ЕООД, ЕИК[ЕИК] учредява Еднолично акционерно дружество „Ай Пи Център“ със седалище и адрес на управление [населено място],

район „С.“, [улица] капитал от 1 000 000 лева, разпределен на един милион обикновени, налични, поименни акции с право на глас, всяка една от които с номинална стойност от един лев и емисионна стойност 1,999 лева, с обща емисионна стойност 1 999 000 лева, представляващи 100 % от капитала на дружеството. Разликата (ажео) между номиналната и емисионната стойност на акциите, издадени при учредяване на дружеството, в размер на 999 000 лева, ще бъде отнесена към фонд „резервен“ на дружеството. Всички 1 000 000 акции, представляващи 100 % от капитала на дружеството, се записват от неговия единствен акционер, учредител и едноличен собственик на капитала „Тулеск“ ЕООД. Срещу записаните при учредяването акции „Тулеск“ ЕООД внася по реда на чл.72 и сл. от Търговския закон в капитала на Дружеството, като непарична вноска следните свои недвижими имоти (сграда и поземлен имот/място):

Сграда с идентификатор 68134.100.336.1 по КККР, одобрена със Заповед № РД -18-33/15.06.2010 г. на Изпълнителен директор на АГКК, Заповед за изменение на КККР № 18-22-287/02.11.2010 г. на началника на СГКК – С., наоходяща се на адрес: [населено място], район „С.“, [улица] със застроена площ от 193 кв.м., брой етажи три, с предназначение: административна, делова сграда, номер по предходен план: 9, разположена в поземлен имот с идентификатор 68134.100.336 по КККР, одобрени със Заповед № РД -18-33/15.06.2010 г. на Изпълнителен директор на АГКК, Заповед за изменение на КККР № 18-22-287/02.11.2010 г. на началника на СГКК – С., с адрес на поземления имот: [населено място], район „С.“, [улица], с площ от 1028 кв.м., трайно предназначение на територията – урбанизирана, начин на трайно ползване: ниско застрояване (до 10 м.), стар идентификатор: няма, номер по предходен план: 8, кв. 468, със съседи имот с идентификатор 68134.100.278, 68134.100.279, 68134.100.280, 68134.100.338, 68134.100.337, 68134.100.277, 68134.100.276, която сграда съгласно документ за собственост представлява: сграда с масивна конструкция, застроена на три етажа, заедно с мазе и таван, с площ от 196, 35 кв.м. за всеки етаж, мазето и тавана, при граници: изток – паркинг, юг– паркинг, север – двор на [улица], запад – [улица], заедно с мястото, върху което е построена сградата, представляващо имот, планоснимачен № 8 –паркинг от кв.468, местност „Центъра“ по одобрения регулационен план на [населено място], с площ от 1035 кв.м., при съседи съгласно първичен документ за собственост: изток – зелена площ, [улица], запад – [улица] адм. № 1 и адм. № 3 и [улица], север –двор и сграда на [улица], юг –сгради, [улица], № 7а и № 9.

С уведомление по реда на чл.26, ал.1 от АПК, с изх.№ 0401-4836/15.04.2019 г. директорът на НИНКН е уведомил за стартиране на процедура по ЗКН кмета на Столична община и министъра на културата, като е отправил молба за съдействие за установяване на всички актуални заинтересовани лица за посочения имот и всички изградени в имота постройки. Уведомлението е направено въз основа на постъпило в Министерство на културата писмо от Столична община с вх. № 07-00-21/13.03.2019 г. с предложение жилищната сграда на [улица] [населено място] да получи статут на единична недвижима културна ценност. На основание чл.26, ал.2 във вр.чл.18а, ал.10 от АПК уведомлението е обявено на информационното табло в НИНКН и на електронната страница на НИНКН, раздел „Уведомления“.

С уведомление по реда на чл.26, ал.1 от АПК, с изх.№ 0401-4836/13.07.2022 г. дружеството –жалбоподател „Тулеск“ ЕООД, ЕИК[ЕИК] е уведомено за започване на производството.

Административното производство по издаване на оспорената заповед е образувано по предложение на директора на Националния институт за недвижимо културно наследство /НИНКН/ с вх. № 33-00-978/30.11.2022 г. за деклариране на обект „Жилищна сграда, б. на ген.М.А.“, сграда с идентификатор 68134.100.336.1, намираща се в поземлен имот с идентификатор 68134.100.336, кв.468, СО, [населено място], район „С.“, [улица], с класификация на единична архитектурно-строителна недвижима културна ценност от Ново време, с категория "местно значение". Към предложението са приложени Ф. № 1 по чл.28 от Наредба № 3 от 10.07.2019 г. (предварителна оценка), писмо с вх. № 33-00-887/05.07.2023 г., ведно с формуляр по чл.29, ал.3 от Наредба № 3 от 10.07.2019 г.

Предложението е разгледано на заседание на Специализирания експертен съвет за опазване на недвижимите културни ценности /СЕСОНКЦ/, проведено на 19 и 20.12.2022 г., решенията от което са обективирани в Протокол № 101, одобрен от министъра на културата с рег. № ПР-44/05.06.2023 г. Процесното предложение е под т. 8 от дневния ред и взетото решение по него е на основание чл. 64, ал.3 ЗКН и чл.3, ал.1, т.1 от Правилника за устройството, организацията на работа и финансирането на СЕСОНКЦ, министърът на културата да издаде заповед за деклариране на обект „Жилищна сграда, б. на ген.М.А.“, сграда с идентификатор 68134.100.336.1, намираща се в поземлен имот с идентификатор 68134.100.336, кв.468, СО, [населено място], район „С.“, [улица], с класификация на единична архитектурно-строителна недвижима културна ценност от Ново време, с категория "местно значение", съгласно направените корекции и препоръки от членовете на съвета.

Последвало е издаването на оспорената в настоящото съдебно производство заповед, с която на основание чл. 58, ал. 1 и ал. 2 ЗКН, чл.26 и чл.35 от АПК, Заповед № РД09-940/06.11.2023 г. на министъра на културата, предложение на директора на НИНКН с вх. № 33-00-978/30.11.2022 г. и приложенията към него, както и решението по т.8 на СЕСОНКЦ, назначен със Заповед № РД09-875/26.08.2022 г. на министъра на културата, съгласно протокол 101 от заседание на СЕСОНКЦ, проведено се на 19 и 20.12.2022 г. и уведомление по чл.26, ал.1 от АПК с изх. № 33-00-978/12.12.2022 г. е наредено: Декларирам обект „Жилищна сграда, б. на ген.М.А.“, сграда с идентификатор 68134.100.336.1, намираща се в поземлен имот с идентификатор 68134.100.336, кв.468, СО, [населено място], район „С.“, [улица], с класификация на единична архитектурно-строителна недвижима културна ценност от Ново време, с категория "местно значение" и са определени режими за опазване на единичната недвижима културна ценност. Като основни съображения за издаване на акта са посочени мотивите на предложението на директора на НИНКН, че обектът притежава научна и културна стойност, като представител на жилищното строителство от периода на 20 –те години на XX век. Сочи се, че обектът е един от малкото съхранени по мащаб и структура представители на застрояване на централната градска територия от началото на века и свидетелства за естетиката на сецесиона в България. Сградата е с до голяма степен съхранена материална и образна автентичност, запазени са декоративните пластики по фасадата и оригиналната дървена дограма. Обектът е в задоволително техническо състояние, основно занемарена и овехтяла сграда, като намесите по нея са обратими. Сградата е важен елемент в градоустройствената среда, поради своето специфично разположение в централната градска част, в непосредствена близост до Народен театър „И. В.“. Същата притежава обществена и градоустройствена значимост в оформянето на квартала и уличния

фронт. Необходимо е да се запази и възстанови средата на обекта, която към момента е силно компрометирана.

В съответствие с разпоредбата на чл. 59, ал. 2 ЗКН, съобщаването на заповедта е извършено с писмо изх. № 33-00-978/03.06.2024 г. на зам.министъра на културата. Същото е получено от представител на „Тулеск“ ЕООД на 06.06.2024 г. (видно от известието за доставяне).

Като доказателства по делото са приети документите по административната преписка, образувана пред помощния орган НИНКН, както и материалите по адм.дело № 7319/2024 г. по описа на АССГ, 27 състав, образувано по жалбата на „АЙ ПИ ЦЕНТЪР“ ЕАД срещу заповедта, предмет на оспорване в настоящото производство.

От приложените по делото писмени докательства, в т.ч. и изготвената Предварителна оценка за деклариране на единична недвижима културна ценност, се установява безспорно, че статутът на сградата предмет на оспорената заповед се е променял през годините, както следва:

- С декларационно писмо № 1787/21.05.1976 г. на НИПК обектът е деклариран като „жилищна сграда, сега ГЕНПЛАН, [улица] под № 91.
- С писмо № 2637/07.06.1988 г. обектът е деклариран като „жилищна сграда, б. на ген.А., [улица], архитектурен паметник на културата, с категория „за сведение“.
- С писмо № 870/23.06.2008 г. на НИПК статутът на сградата е свален, т.е. към датата на писмото на Столична община -13.03.2019 г., адресирано до министъра на културата, по реда на чл.58, ал.4 от ЗКН, процесната сграда не притежава статут на недвижима културна ценност.

При така установената по делото фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМА, като подадена от надлежно легитимирано лице, адресат на оспорената заповед, в срока по чл. 149 от АПК във връзка с чл. 63 от ЗКН.

Съобразно разпоредбата на чл. 168, ал. 1 от АПК, съдът преценява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК.

Атакуваната заповед е издадена от заместник-министъра на културата на основание чл.58, ал.1 от ЗКН, съгласно който: "Декларирането на обекти, които могат да бъдат определени като недвижими културни ценности, както и отказът за деклариране, се извършва със заповед на министъра на културата или оправомощен от него заместник-министър по предложение на директора на НИНКН, въз основа на предварителната оценка по чл. 57, ал. 3 и 4. Предложението включва предварителна категоризация, класификация и временни режими за опазване на тези обекти."

Със Заповед № РД09-940/06.11.2023 г. министърът на културата е

оправомощил заместник-министърът на културата арх. Ч. Г. – издател на оспорения административен акт, да издава заповеди по чл. 58, ал. 1 ЗКН (т.1 от оправомощителната заповед, л.93-94 от делото). При делегиране на правомощия органът, на който са делегирани, издава от свое име съответния административен акт, поради което той е страна по оспорването.

В конкретния случай заместник-министърът на културата е оправомощен по предвидения в ЗКН ред и авторството не е оспорено. Възможността за делегиране на административни правомощия е ограничена в хипотезите: никой не може да делегира правомощия, които не притежава; не могат да бъдат делегирани правомощия, които законът определя като изрична компетентност на съответния орган; органът, на когото са делегирани правомощия, не може да ги предоставя другиму /ТР № 4/2004 г. на ВАС/.

Атакуваният акт съдържа реквизитите по чл. 59, ал. 2 от АПК, а именно: наименование на органа, който го е издал; наименование на акта; адресат на акта; пред кой орган и в какъв срок може да се обжалва; дата на издаване; подпис. Съгласно чл. 59, ал. 2, т. 4 и т. 5 от АПК заповедта е издадена в писмена форма, като съдържа фактически и правни основания за издаването ѝ, както и разпоредителна част.

Според настоящия съдебен състав оспорената заповед е издадена при неправилно определен адресат и в нарушение на предвидените в ЗКН процесуални правила. Издадената Заповед № РД9Р-2/25.03.2024 г. е съобщена на „Тулукс“ ЕООД, което дружество в хода на административното производство е възприето като собственик на обекта – предмет на заповедта. От писмените доказателства по делото (Акт за учредяване и справка от Агенция по вписванията) безспорно се установява, изложеното обстоятелство в жалбата, че оспорващото дружество е внесло като непарична вноска в капитала на „Ай Пи Център“ ЕАД свои собствени недвижими имоти, описани в приложения към материалите на делото нот.акт № 20, том I, рег. № 855, дело № 17 от 18.01.2008 г. на нотариус И. Н., т.е. собственик на имота, деклариран с обжалваната заповед е дружеството „Ай Пи Център“ ЕАД.

В конкретния случай правилното определяне на адресат на административния акт се преценява спрямо разпоредбите на Раздел IV „Права и задължения на собствениците или ползвателите на недвижими културни ценности“ от Глава V „Опазване на недвижимо културно наследство“ от ЗКН, като нормата на чл.70 регламентира правата на собствениците, концесионерите и ползвателите, а чл.71 регламентира задълженията им. Правилното определяне на адресат на заповедта

произтича от характера на оспорения административен акт, основан на нормите от Раздел II Деклариране от Глава V на ЗКН – чл. 58, както и процеса на изготвяне на заключителна оценка по смисъла на чл. 61, ал. 2 ЗКН. Съгласно чл. 58, ал. 2 ЗКН: "Със заповедта по ал. 1 се определят предварителната класификация и категория на обекта на недвижимото културно наследство и временните режими за неговото опазване."

С оспорената заповед е наредено деклариране на процесната сграда с класификация на единична архитектурно-строителна недвижима културна ценност от Ново време, с категория "местно значение" и са определени режими за опазване на недвижимата културна ценност, респективно са посочени предписания за опазване - препоръки и забрани. Адресат на изискванията, изразяващи се в задължения, съответно – забраните, изразяващи се в ограничения, е собственикът на обекта или концесионер, както и ползвател. В заповедта е отразено уведомлението до жалбоподателя в хода на административното производство и административният акт е изпратен на оспорващото дружество, но същото не е действителният собственик на обекта – предмет на заповедта. Сградата е в обхвата на непарична вноска, описана в учредителен акт на „Ай Пи Център“ ЕАД от 09.10.2023 г. (л.34-37 от делото), вписан на 29.11.2023 г., а заповедта е издадена на 25.03.2024 г. Правото на собственост е възникнало преди издаване на заповедта и с оглед разпоредбата на чл.142, ал.1 от АПК, може да се направи извод, че към датата на издаване на заповедта административният орган не е събрал служебно доказателства в изпълнение на задължението по чл.36, ал. 1 АПК, последица от което е неправилно определеният адресат на същата. Неправилното определяне на адресата на административния акт е основание за неговата незаконосъобразност.

В случая действителният собственик на обекта – предмет на заповедта е бил лишен от правото на участие в административното производство. Издаденият административен акт касае обект на деклариране, собственикът на който е реално засегнат от определените режими и предписания, но правото му на защита е препятствано, тъй като е бил определен друг субект като адресат на заповедта. В тази връзка следва да се съобрази, че съгласно разпоредбата на чл.59, ал.3 от ЗКН – "Временният режим за опазване на недвижими обекти, влиза в сила от датата на уведомяването на собственика им по ал. 2 и е задължителен за всички физически и юридически лица.", поради което следва да бъде уведомен действителният собственик към датата на издаване на оспорената заповед. Следва да се отбележи още, че в нормата на чл. 59, ал. 2 ЗКН не е посочено на кого се съобщава заповедта по ал. 1 (вр. с чл.

58, ал. 1 с. 3.), което не означава, че може да се съобщава избирателно от административния орган без критерии за адресат. Посоченото следва от чл. 59, ал. 3 ЗКН и от чл. 15 вр. с чл. 147 АПК, като в случая адресати на акт от характера на оспорения могат да бъдат собственик, концесионер или ползвател на обекта. ЗКН ясно е определил адресатите на административен акт от характера на оспорения – чл. 59, ал. 3 ЗКН и това са собствениците. Приемането на обратното би означавало да се отрече правото на оспорване на субектите, които се легитимират като собственици или носители на вещни права върху засегнати имоти. Оспорената заповед има за предмет конкретен недвижим имот–сграда, поради което засегнат от класифицирането ѝ на единична архитектурно-строителна недвижима културна ценност от ново време с категория "местно значение", ведно с определените режими за опазване на недвижимата културна ценност, териториален обхват и граници, е единствено собственикът на обекта – предмет на заповедта. Нарушението на чл. 61 АПК – "Административният акт, съответно отказът да се издаде акт, се съобщава по реда на чл.18а в тридневен срок от издаването му на всички заинтересовани лица, включително на тези, които не са участвали в производството. " вр. с чл. 59, ал. 2 ЗКН, засяга собственикът на сградата.

Съдът намира за основателни възраженията в жалбата, че при издаване на оспорения административен акт са допуснати съществени процесуални нарушения, обосноваващи самостоятелен извод за неговата незаконосъобразност. В случая производството е започнало с уведомление по чл.26, ал.1 от АПК на директора на НИНКН, а не на компетентния административен орган, водещ конкретното производство. НИНКН е помощен орган на министъра на културата във връзка с осъществяване правомощията му по чл.58, ал.1 ЗКН, поради което изпращането на уведомление от директора на НИНКН не изпълнява изискванията на чл. 26, ал.1 ЗКН (в този смисъл Решение № 8896/2021 г. по адм.д. № 10430/2020 г. на ВАС). В конкретния казус обаче е изпратено и последващо уведомление с изх. № 33-00-978/12.12.2022 г., подписано от министъра на културата, поради което следва да се приеме, че допуснатото нарушение не е съществено. Посоченото обаче не преодолява същественият пропуск за производството да бъде уведомен собственикът на обекта – предмет на оспорената заповед. Това е съществено нарушение на административнопроизводствените правила, с оглед нарушеното право на участие в производството на лицето, гарантирано от чл.34 АПК, съответно правото му да ангажира доказателства, да направи искания и възражения, да изрази становище за

защита на интересите си.

Предвид гореизложеното, може да се направи извод, че са налице съществени процесуални нарушения, в две направления. От една страна, за производството не е уведомен своевременно действителният собственик на обекта, предмет на процедурата по деклариране, като по този начин не му е дадена възможност да защити в пълен обем правата си пред административния орган. Освен това, в крайния административен акт е вписано като адресат лице, което към датата на произнасяне на заместник-министъра на културата не е било собственик на обекта и следователно не е могло да бъде адресат на административните задължения, които са му вменени с процесната заповед. В същия смисъл е Решение № 12694 от 22.11.2024 г. на ВАС по адм. д. № 6596/2024 г., III о., докладчик съдията Л. П..

Съдът намира, че при издаване на оспорения акт е нарушен и материалният закон по следните съображения:

Според разпоредбата на чл.58, ал.1 от ЗКН, декларирането на обекти като недвижими културни ценности се извършва по предложение на директора на НИНКН и въз основа на предварителна оценка по чл. 57, ал. 3 и 4, което предложение включва предварителна категоризация, класификация и временни режими за опазване на тези обекти.

Според чл.57, ал.3 от ЗКН, Предварителната оценка по чл. 56, т. 3 на недвижимите културни ценности (НКЦ), с изключение на разкритите при спасителни теренни проучвания археологически обекти, се извършва от НИНКН въз основа на научната оценка на лицата по ал. 1 и 2, по реда на наредбата по чл. 50, ал.2, каквато се явява Наредба № 3 от 10.07.2019 г. за реда за идентифициране, деклариране, предоставяне на статут и за определяне на категорията на недвижимите културни ценности, за достъпа и подлежащите на вписване обстоятелства в Националния публичен регистър на недвижимите културни ценности (Наредба № 3/10.07.2019 г.). Съгласно нейните разпоредби идентифицирането на обектите на недвижимото културно наследство включва: 1. издирване - локализиране и установяване на основната видова принадлежност на обекта чрез обхождане и оглед на място и/или изследване на архивни и материални свидетелства; 2. изучаване - интердисциплинарен научноизследователски процес, обхващащ проучване на място, разкриване на научната и културната характеристика на обекта и документиране; 3. издаване на предварителна оценка за установяване на признаци на изследвания обект като НКЦ – чл. 4. Според чл.5, ал. 4 дейностите по издирване и изучаване предоставят следните данни за изследвания обект: 1. наименование; 2. местоположение и териториален

обхват; 3. собственици, концесионери и ползватели; 4. исторически данни за създаването и развитието на обекта и неговата среда; 5. основни характеристики на обекта и неговата среда - устройствена и пространствена структура, принадлежност към определен исторически период, към определена научна и културна област; 6. актуално състояние и функции на обекта и неговата среда.

За извършване на дейностите по издирване и изучаване по искане на НИНКН държавните и общинските администрации са длъжни предварително да предоставят: 1. за посочен от НИНКН териториален обхват: кадастрална карта или извадка от карта на възстановената собственост и горскостопански планове с отразени съществуващи към момента деклариран обекти на недвижимото културно наследство или НКЦ и копия от действащите за съответната територия устройствени планове; 2. идентификатори по кадастрални карти на обектите по т. 1 или номера на поземлените им имоти по картите на възстановената собственост и данни от действащия план за регулация и застрояване; 3. документи, доказващи правото на собственост на отделните обекти – чл. 7.

Съгласно разпоредбата на чл.8 от Наредбата резултатите от издирването и изучаването на всички обекти с изключение на археологическите се отразяват във фишове по образец, утвърдени по реда на чл.28. За всички обекти в НИНКН се предоставят копия на хартиен и/или дигитален носител на събрани и проучени текстови, графични, визуални, дигитални и други материали, които се включват в досието на обекта по чл.5, ал.6 (чл.8, ал.3). Дейностите по идентифициране приключват с изготвяне на предварителна оценка за наличието или отсъствието на признаци на изследвания обект като НКЦ въз основа на резултатите от изучаването/научната оценка, изготвена за обекта (чл. 9, ал. 1). Предварителната оценка по ал.1 за всички НКЦ с изключение на обекти, разкрити при спасителни теренни археологически проучвания, се изготвя от НИНКН въз основа на научната оценка на лица по чл. 57, ал. 1 и 2 от ЗКН (чл. 9, ал. 2, т. 1).

По принцип декларирането на един обект като недвижима културна ценност е предварителен акт като декларираните недвижими обекти подлежат на заключителна оценка във връзка с регистрирането им като културни ценности – чл. 61 ЗКН. Според ал.2 на същата разпоредба обаче тази заключителна оценка има за предмет установяване на културната и научна стойност и обществената значимост на обекта, неговата автентичност, степен на съхраненост и взаимодействие със средата и обществото. Съгласно чл. 7, ал.1 ЗКН, културна ценност е нематериално

или материално свидетелство за човешко присъствие и дейност, природна даденост или феномен, което е от значение за индивида, общността или обществото и има научна или културна стойност, а съгласно чл. 9 ЗКН, недвижимото културно наследство обхваща културни ценности, които са трайно закрепени към земята, включително под водата, както и прилежащата им среда. От разпоредбата на чл. 58, ал. 1 ЗКН се изяснява, че на деклариране подлежат обекти, които могат да бъдат определени като недвижими културни ценности.

От посоченото в съставения фиш № 1 по чл.28 от Наредбата, а именно, че процесната сграда представлява представител на жилищното строителство от периода на 20–те години на XX век, не може да се установи наличието на особености в строителството или архитектурата на сградата, определящи я като НКЦ. Заключение в тази насока не е направено. Не става ясно и каква е научната и културната стойност и обществената значимост на обекта. Налице е голословно твърдение, което не е подкрепено с доказателства, поради което настоящият състав намира, че не са налице материалноправните предпоставки за издаването на акт с посоченото съдържание.–

Безспорно историческото минало, в т. ч. и архитектурните паметници, са част от културното наследство на всяка държава. То трябва да бъде съхранено като една от първостепенните задачи е неговото издирване, класифициране и създаване на мерки, гарантиращи опазването му. Тези мерки обаче не могат да се прилагат в нарушение на законовите разпоредби и при ограничаване правото на участие в производството на заинтересованите лица. Не би могло и произволно една сграда да бъде определена като НКЦ.

Във връзка с гореизложеното следва да се има предвид обстоятелството, че през 2008 г. на заседанието на Експертния съвет на НИПК е прието, че процесната сграда е загубила автентичността на плановата си схема. Частично е нарушена автентичността на първоначалния обем, тъй като са съборени част от домакинските помещения към двора. Унищожена е пластичната украса на сградата, оригиналната метална ограда е съборена. Административният орган е приел, че сградата е типичен представител на жилищната архитектура от съответния период, без индивидуална културно-историческа стойност. Въз основа на така направените констатации Е. съвет на НИПК е отписал от списъка на паметниците на културата жилищната сграда на [улица], УПИ 8, [населено място].

След сравнително дълъг период от време – повече от десет години, и без да са налице новонастъпили обстоятелства относно характера на сградата и външния ѝ вид, на заседанието си, проведено на 19-20.12.2022 г.,

СЕСОНКЦ приема, че до голяма степен е съхранена материалната и образна автентичност, запазени са декоративните пластики по фасадата (за които през 2008 г. административният орган е констатирал, че са разрушени), както и че извършените намеси са частично обратими. На база на тези нови изводи, които са изцяло в противоречие с установените през 2008 г. факти, Е. съвет предлага на Министъра на културата да издаде заповед за деклариране на обекта, с класификация на единична архитектурно-строителна недвижима културна ценност от Ново време, с категория „местно значение“.

Изложеното обуславя извод за материална незаконосъобразност на атакувания административен акт, доколкото изводите в него са в противоречие с установеното с влязъл в сила друг административен акт относно вида на сградата и автентичността ѝ, вследствие на който Е. съвет на НИПК още през 2008 г. е отписал сградата от списъка на паметниците на културата. С така оспорената заповед е нарушен принципът на правната сигурност и предвидимост, доколкото при липсата на нови факти, административният орган в противоречие с чл. 4 и чл. 7 от АПК е постановил акт, в противоречие с предходните изводи на СЕСОНКЦ.

По изложените аргументи, оспорената заповед да бъде отменена като незаконосъобразна.

Основателността на жалбата обосновава присъждане на жалбоподателя на направените от него разноски в производството. Такива се претендират в размер на 50 лева –платена държавна такса.

Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2 от АПК, Административен съд- София град, 29 състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Заповед № РД9Р-2/25.03.2024 г., издадена от Заместник министъра на културата.

ОСЪЖДА Министерството на културата да заплати на „Тулекс“ ЕООД, ЕИК[ЕИК] сумата от 50 (петдесет) лева, разноски по делото.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд, в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ:

